

Plantenextract zorgt voor ommekeer in varkenshouderij

Resultaat bestrijding diarree in kraamhok

Diarree is het grootste probleem in de kraamstal. Met het reduceren van antibioticagebruik leek diarree toe te nemen. Maar zeughouders en dierenartsen houden de vinger goed aan de pols door entingen van zeugen, verbeteren van hygiëne en voerkwaliteit, en de inzet van het nieuwe plantenextract Grazix.

De gedwongen reductie in antibioticagebruik plaatste de zeughouders en dierenartsen voor een probleem: hoe de diarree bij biggen effectief te bestrijden. „Voor de diarree veroorzaakt door de E-coli bacterie zijn er voldoende middelen beschikbaar”, zegt Adriaan van Walderveen, dierenarts bij Suvita Varkensartsen in De Klomp. „Je ziet dan ook dat het aantal diarreeproblemen met E-coli niet toeneemt.”

Clostridiumprobleem

Volgens Van Walderveen wordt tegenwoordig meer de nadruk gelegd op een goede biestvoorziening, een optimale temperatuur voor biggen, goede hygiëne en voor de behandeling tegen E-coli zijn er meerdere middelen, waarvan het nieuwe product Grazix goed tegen deze bacterie werkt. Voor Clostridium ligt dat anders. Er zijn minder middelen beschikbaar. De diarree door deze bacterie neemt toe. Clostridium blijkt namelijk vaker in

de darmen van de zeug voor te komen en via de mest komt dit in het kraamhok terecht. „Door vaccinatie van de zeugen en goede hygiëne is Clostridium te bestrijden, maar het is niet genoeg. De beste methode is preventief met antibiotica te werken, maar dat is niet meer toegestaan. Alleen als een bedrijf een acuut probleem met Clostridium heeft, wordt antibiotica toegestaan. Omdat Clostridium via de mest in het kraamhok komt, is het belangrijk de mest zo vaak mogelijk te verwijderen. Ten minste een keer per dag en bij de geboorte van de biggen mag er helemaal geen mest in het hok liggen. Eigenlijk zou een zeughouder zelfs 's nachts de mest moeten verwijderen, maar dat is praktisch niet mogelijk. Het belangrijkste is de infectiedruk bij geboorte omlaag brengen. Met een goede hygiëne kom je echter een heel eind.”

Eiwitkwaliteit voor

Van Walderveen komt soms op bedrijven waar

de uitval door Clostridium oploopt tot 40 procent. In dat geval wordt er oraal antibiotica gegeven vlak na de geboorte, waardoor het probleem snel verdwijnt. „We komen elke vier weken bij de zeughouders langs en kijken dan meteen naar besmettingen met bacteriën. We stellen een diagnose en bespreken met de boer wat we gaan doen. Vervolgens houden we de vinger aan de pols en monitoren de besmetting.”

De Clostridiumbesmetting vindt zijn oorsprong in de darmen van de zeug. Vaak is slecht aan te wijzen als de oorzaak. Van Walderveen: „De eiwitkwaliteit en goede ruwe vezel zijn belangrijk, want slecht verteerbaar eiwit blijft achter in de darmen en daar groeit de Clostridiumbacterie op. Doordat de prijs van grondstoffen voor voer de afgelopen jaren toenamen, zijn voerfabrikanten op zoek gegaan naar goedkopere grondstoffen, waarvan sommige slechter verteerbaar eiwit hebben en daardoor een goede voedingsbodem voor

Ervaringen zeughouder Toin Koppens

Grazix is niet goedkoper dan antibiotica. Een flesje van 250 milliliter Grazix kost 80 tot 85 euro en is voldoende voor 250 jonge biggen of 125 iets oudere biggen. Bij biggen tot vier dagen oud is 1 milliliter per big of één shot van de pomp voldoende en vanaf vijf tot acht dagen oud is dat 2 milliliter. Bij het oraal toedienen van antibiotica komen de kosten overeen, maar in vergelijking met het injecteren van antibiotica is Grazix duurder. Ook is het duurder dan het medicijn Baycox dat door veel zeughouders wordt gebruikt tegen diarree.

Zeughouder Toin Koppens uit Deurne gebruikt Grazix als alternatief voor Baycox. „Het is niet goedkoper, maar ik vind

wel dat het gemakkelijker in gebruik is. Mijn ervaring is ook dat het voedingssupplement net zo goed werkt als antibiotica of Baycox. De diarree in de kraamstallen is afgenomen en het werkt ook goed tegen Clostridium. Ik blijf het middel gebruiken, maar ik wacht eerst de resultaten af van de entingen op de zeugen. Bij probleemgevallen zal ik het wel inzetten.” Volgens Koppens is het een goed alternatief en kan het de infectiedruk in zijn kraamstallen verlagen. „Hoe minder diarree er voorkomt, des te gezonder de biggen in de volgende ronde zijn.” Toch ziet hij dat een goede hygiëne, goede weerstand van de zeug, goed voer en voldoende biest van hoge kwaliteit belangrijk blijven.

Clostridium zijn. Om deze bacterie te bestrijden, moet er daarom goed worden gelet op de kwaliteit van het eiwit.”

De Clostridium bacterie scheidt toxines uit en die zorgen dat de biggen diarree ontwikkelen. Clostridium is een gram positieve bacterie, dat zijn bacteriën met een dikke celwand, daardoor is het meer resistent tegen ontsmettingsmiddelen. In tegenstelling tot de gram negatieve bacteriën, zoals E-coli, die juist een dunne celwand hebben en waardoor ontsmettingsmiddelen gemakkelijker kunnen binnendringen. De middelen die tegen Clostridium kunnen worden ingezet, zijn beperkt. „Maar er zijn gelukkig vetzuren als Capryl, Caprine en Laurinezuur te krijgen die wel een effect hebben op de dikke celwand en geschikt lijken om Clostridium te bestrijden.”

Verbluffende resultaten

Bepaalde vetzuren hebben dus een positief effect bij de bestrijding van Clostridium, maar volgens dierenarts Sam de Snoeck van DAP Lintjeshof in Nederweert werkt het nieuwe middel Grazix ook tegen Clostridium. Grazix is een natuurproduct dat is ontwikkeld door de firma LiveLeaf in Californië om in ontwikkelingslanden de kindersterfte door diarree te bestrijden. In Nederland is Sam de Snoeck een van de eerste dierenartsen geweest die dit voedingsmiddel toepaste en hij heeft een

uitgebreid praktijkonderzoek bij een twintigtal varkenshouders en 26.000 biggen gehouden. Dit was het eerste praktijkonderzoek in Europa van het nieuwe middel. De Snoeck publiceerde de resultaten in een aantal wetenschappelijke tijdschriften. De resultaten waren op zijn minst verbluffend. Het aantal biggen met diarree verminderde na twee dagen met 60 tot 75 procent.

„Een wondermiddel is het natuurlijk niet”, vertelt De Snoeck. „Maar het heeft wel de potentie om diarree drastisch te verminderen en kan levensreddend voor biggen zijn. De positieve effecten zijn snel zichtbaar. Daarnaast kan het antibioticagebruik met 50 procent dalen. In eerste instantie werd het middel sceptisch ontvangen, maar inmiddels wordt het veel ingezet als een alternatief product voor antibiotica. In ons klantenbestand hebben we in de afgelopen zes maanden al meer dan vierhonderd flesjes verkocht. Zeugenhouders bestellen het opnieuw en ze reageren positief. Ze zien de werking en sommigen zeggen zelfs dat het beter werkt dan antibiotica.”

Antibacteriële werking

Grazix heeft een antibacteriële werking, verbetert de darmflora en bewerkstelligt een snel darmherstel. Hierdoor werkt het volgens De Snoeck tegen negatieve effecten van de meeste bacteriën, waaronder Clostridium.

„Het middel stimuleert de darmcellen om antibacterieel eiwit aan te maken. Clostridia produceren toxines, maar door de antibacteriële werkingen en -eiwitten kunnen de toxines zich niet binden aan de darmreceptoren, waardoor er geen schadelijke effecten zijn. Bovendien bindt Grazix de toxines en is zelfs wonderherstellend. Maar bij notoire Clostridiumbesmetting blijft vaccinatie van zeugen noodzakelijk, waarschuwt De Snoeck. „Pas als men Clostridium onder controle heeft en aan de voedingkant er goed verteerbaar eiwit en een lage zuurtegraad in de darm is, hoeft er niet meer te worden gevaccineerd.” Grazix mag dan effectief zijn en het diarreeprobleem snel oplossen; het blijft volgens de Nederweertse dierenarts belangrijk om de oorzaak van de diarree te achterhalen, alert te blijven en te investeren in preventie. De Snoeck onderzoekt op dit moment ook de mogelijkheden om het plantenextract in te zetten voor gespeende biggen. „Je ziet de laatste tijd dat na het spenen de spendiarree en slingerziekte toenemen. Ik heb onlangs proeven gedaan waarbij ik het middel via het drinkwater en speciale kommetjes aan de gespeende biggen gaf. De eerste resultaten zijn positief.” ■

 Reageren?
redactie@pigbusiness.nl